

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету Крохмальний Р.О.
“29” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Література та мистецтво в контексті суспільних змін

галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>035 Філологія</u> (шифр і назва спеціальності)
спеціалізація	<u>035.01 Українська мова та література</u> (назва спеціалізації)
освітня програма факультет	<u>Літературна творчість</u> <u>Філологічний</u> (назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2025

Робоча програма **Література та мистецтво в контексті суспільних змін**. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів за напрямом підготовки 035 «Філологія». Львів, 2025. 21 с.

Розробники: **Федорів Уляна Миколаївна**, доцент кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства, кандидат філологічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

Протокол № 1 від “28” серпня 2025 року

Завідувач кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

_____ (Гнатюк М. І.)
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

“28” серпня 2025 року

Схвалено Вченою радою філологічного факультету _____

Протокол № 1 від “29” серпня 2025 року

“29” серпня 2025 року

Голова _____ (Крохмальний Р.О.)
(підпис) _____ (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки <u>035 Філологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціальність: Українська мова та література (ОП «Літературна творчість»)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		2-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання - проект-презентація (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 2,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	16 год.	год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		58 год.	год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
екз.			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 1: 2,25

для заочної форми навчання –

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Нормативний курс «Література та мистецтво в контексті суспільних змін» належить до дисциплін, які сприяють фаховій підготовці філолога та готують до вузької наукової спеціалізації. Курс розрахований на студентів другого року навчання магістратури філологічного факультету, а отже, він передбачає актуалізацію знань, здобутих під час навчання впродовж п'яти попередніх років. Зокрема, курс апелює до історії та теорії літератури, соціології літератури та мистецтвознавства. Курс спонукає студентів замислитися над особливістю взаємозв'язку літератури та суспільства, над значимістю впливу соціальних механізмів на літературний процес. У його рамках увагу зосереджено на процесах формування та деформування літературного канону, на особливостях реакції літератури та мистецтва на суспільний розвиток та соціальні катаклізми тощо.

Мета курсу – навчити студентів комплексно розуміти специфіку літератури та мистецтва в контексті суспільних змін.

Завдання:

- ознайомити студентів із основними підходами дослідження літератури та мистецтва в контексті суспільних змін;
- розглянути історичні етапи дослідження літератури як соціального інституту;
- зорієнтувати слухачів у полі основних ідей соціологічного підходу вивчення літератури та мистецтва;
- продемонструвати можливості «різночитання» художніх текстів у залежності від суспільних змін;
- навчити студентів самостійно мислити;
- розвивати вміння вести дискусію, обґрунтовувати власну позицію;
- виробити навички наукового літературознавчого аналізу художнього твору.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких **загальних компетентностей**:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
 ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
 ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.
 ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
 ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових компетентностей:

- ФК 4. Здатність систематизувати, аналізувати та структурувати мовний і літературний матеріал з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів; інтерпретувати й порівнювати художні твори та їх переклади в європейському та світовому контексті.
 ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
 ФК 12. Усвідомлення особливостей розвитку літератури та специфіки художніх творів як індивідуалізованого втілення колективного культурного досвіду.

та досягнення програмних результатів навчання:

- ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
 ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
 ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і

пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

ПРН 9. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та обґрунтовувати її як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного мовного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних завдань і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 19. Аналізувати явища української літератури в європейському та світовому контексті.

ПРН 20. Інтерпретувати художні твори як індивідуалізоване втілення колективного культурного досвіду.

ПРН 21. Працювати у сфері перекладацької діяльності як однієї зі складових літературної творчості та компаративістики.

ПРН 22. Досліджувати літературу в контексті суспільних змін, зокрема аналізувати та оцінювати ринок літературної продукції в умовах війни.

У результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- ключові поняття і терміни, пов'язані з соціологічним підходом вивчення літератури та мистецтва;
- витоки та основні етапи соціологічного підходу до літератури;
- основні механізми суспільної обумовленості канонотворчого процесу;
- особливості трансформації рецептивного поля у залежності від суспільно-політичних змін;
- поняття мультикультуралізму в літературі;
- суть постколоніального *пере*-прочитання текстів;
- специфіку масова літератури як індустрії;
- поняття «мережевої літератури», «медіа-тексту», «літератури перформансу» тощо.

вміти:

- володіти термінологічним апаратом сучасної теорії літератури;
- характеризувати основні тенденції соціологічного підходу до літератури;
- аналізувати та інтерпретувати художні твори;
- здійснювати пошук інформації та застосовувати її на практиці;
- готувати та презентувати наукові доповіді та проекти;
- брати участь у дискусії, коректно відстоювати власну думку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Соціологічний підхід до літератури: основні етапи та специфіка розвитку (8 год)

Тема 1. Література як соціальний інститут: основні напрями дослідження (2 год).

Література і суспільство. Взаємозв'язок літератури та суспільства. Соціальні функції літератури. Завдання та цілі соціології літератури. Марксистська критика як теоретична

основа соціології літератури. Соціальні механізми впливу на літературу. Теорія «літературного поля» П'єра Бурдьє.

Практичне заняття №1. Література як соціальний інститут: основні напрями дослідження (2 год). Література і суспільство. Взаємозв'язок літератури та суспільства. Соціальні функції літератури. Завдання та цілі соціології літератури. Марксистська критика як теоретична основа соціології літератури. Соціальні механізми впливу на літературу. Теорія «літературного поля» П'єра Бурдьє. Аналіз праці «Поле літератури».

Список рекомендованої літератури:

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія; пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
2. Бурдьє П. Практичний глузд. Київ: Український Центр духовної культури, 2003. 503 с.
3. Бутиліна, О. Концепція поля та капіталу П. Бурдьє в поясненні феномена маргінальності // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 2014. № 3 (66). С. 232-240.
4. Еко У. Про деякі функції літератури. Режим доступу до ресурсу: <http://www.azh.com.ua/lib/pro-deyaki-funkcii-literatury>
5. Ортега-і-Гасет Х. Дегуманізація мистецтва // Ортега-і-Гасет Х. Вибрані твори. К.: Вид-во «Основи», 1994. С. 238-272.
6. Семашко О. Соціологія мистецтва: навч. посібник. Львів: Магнолія плюс, 2006. 224 с.
7. Соціологія культури: навч. посібник / О. М. Семашко, В. М. Піча, О. І. Погорілий та ін./ за ред. О. М. Семашка, В. М. Пічі. Київ: Каравелла, Львів: Новий Світ-2000, 2002. 334 с.
8. Юрій М. Соціологія культури: навч. Посібник. Київ: Кондор, 2006. 302 с.
9. Rogers Mary F. Literary Socialization // Rogers Mary F. Novels, Novelists and Readers: Toward a Phenomenological Sociology of Literature. Albany, 1991. pp. 129-153.
10. <http://bourdieu.name/taxonomy/term/2>

Тема 2. Літературний канон та суспільні фактори впливу на літературу (2 год). Проблема деформації канону в контексті суспільних змін: основні напрями дослідження. Літературний канон: «культурна граматики» чи «інструмент соціальної домінації». Суспільні чинники формування канону. Цензура в літературі: різновиди, причини, наслідки.

Практичне заняття №2. Проблема деформації канону в контексті суспільних змін: основні напрями дослідження (2 год). Теорія літературного канону: основні підходи вивчення. Літературний канон як «феномен культурної пам'яті». Інституційна теорія літературного канону та суспільні чинники його формування. Суспільні чинники формування канону. Цензура в літературі: різновиди, причини, наслідки.

Список рекомендованої літератури:

1. Агеєва В. Канон як мистецтво пам'ятати // Сучасність. 2010. № 5. С. 153–163.
2. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті; пер. з нім. К. Дмитренко, Л. Доронічева та О. Юдіна, наук. ред. О. Юдіна. Київ: Ніка-Центр, 2012. 440 с.
3. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох ; пер. з англ. Р. Семківа. Київ: Факт, 2007. 720 с.
4. Бурдьє П. Практичний глузд. Київ: Український Центр духовної культури, 2003. 503 с.
5. Буття канону : збір. наук. пр. / Відділ слов'янських літератур Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України; упор. Н. М. Сквіра; відп. ред. П. В. Михед. Ніжин: ФОП «Лук'яненко В. В.», 2016. 424 с.

6. Галета О. Від антології до онтології: антологія як спосіб репрезентації української літератури кінця XIX – початку XXI століття. Київ: Смолоскип, 2015. 640 с.
7. Гундорова Т. Літературний канон і міф // Слово і Час. 2001. № 5. С. 15–24.
8. Павлишин М. Канон та іконостас // Канон та іконостас: літ.-крит. статті Київ: Час, 1997. С. 184–198.
9. Сивокінь Г. Методологічне значення канону в самосвідомості літературознавства // У вимірах сприймання: теоретичні проблеми художньої літератури, її історії та функцій. Київ : Фенікс, 2006. С. 48–53.
10. Федорів У. М. Літературний канон: феномен культурної пам'яті чи інструмент соціальної домінації // Питання літературознавства: наук. зб. / Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича. Чернівці: Руга, 2005. Вип. 13 (70). С. 36–42.
11. Агєєва В. Проти культурної амнезії. Есеї про національну пам'ять та ідентичність. Віхола. 2025.
12. Мокрик Р. Культурна колонізація. Страх, приниження та опір України в радянській імперії. Київ: Локальна історія. 2025.
13. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр / Софія Філоненко. Донецьк : ЛАНДОН–XXI, 2011. 432 с.
14. Eaglton T. Criticism and Ideology: A Study in Marxist Literary Theory / Terry Eaglton. London: Humanities Press, 1976. 191 p.
15. Guillory J. Cultural Capital: The Problem of Literary Canon Formation / John Guillory. Chicago; London: The University of Chicago Press, 1993. 408 p.
16. Kermode F. Pleasure and Change: The Aesthetics of Canon / [ed. and Introd. by Robert Alter]. Oxford: Oxford University Press, 2004. 100 p.
17. Kolbas D. Critical Theory and the Literary Canon. Boulder, CO : Western Press, 2001. 182 p.

Змістовий модуль 2. Література та мистецтво в контексті суспільних змін: основні напрями дослідження (24 год.)

Тема 3. Проблема масової та елітарної літератури в контексті суспільних змін (2 год). Масова та елітарна літератури: критерії розмежування. Специфіка та основні функції масової літератури. Масова література як індустрія. Основні підходи дослідження масліту. Масова література та глобалізація.

Практичне заняття № 3. Проблема масової та елітарної літератури в контексті суспільних змін (2 год). Масова та елітарна літератури: критерії розмежування. Специфіка та основні функції масової літератури. Масова література як індустрія. Основні підходи дослідження масліту. Масова література та глобалізація .

Практичне завдання. Написання та обговорення есеїв на тему «Умовні межі високого та низького» (на прикладі твору, обраного студентом/студенткою).

Список рекомендованої літератури:

1. Гундорова Т. Кітч і література. Травестії. Київ: Факт, 2008. 284 с.
2. Зборовська Н. Сучасна масова література в Україні як загальнокультурна проблема / Ніла Зборовська // Слово і Час. 2007. № 6. С. 3–8.
3. Кокотюха А. Чому «елітні» українські письменники ненавидять масову літературу? Режим доступу :<http://artvertep.com/print?cont=544>
4. Кокотюха А. Що таке «український бестселер». – Режим доступу : <http://bukvoid.com.ua/column/2010/08/25/082719.htm>

5. Кривопишина А. Масова та елітарна літератури в Україні: зауваги до теми. – Режим доступу : <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/570>
6. Кривопишина А. Масова та елітарна літератури: критерії розмежування та проблема смаку // Вісник Черкаського університету. Серія філологічна. 2013. №5 (258). С. 35-41.
7. Романенко О. В. Семіосфера української масової літератури: текст. Читач. Епоха; наук. ред. А. Б. Гуляк. Київ : Якубець А. В., 2014. 362 с.
8. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура. Вступний курс ; пер. з англ. С. Савченка. Харків: Акта, 2005. 359 с.
9. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс / гендер / жанр / Софія Філоненко. Донецьк : ЛАНДОН–XXI, 2011. 432 с.
10. Таранова А. "Велике нечитоме" і академічний канон: проникнення масової літератури до парадигми літературознавства // Слово і Час. 2008. № 11. С. 50-56.
11. Gelder, Ken. Popular Fiction: The Logics and Practices of a Literary Field. Abingdon : Routledge, 2004. 192 p.
12. McDonald, Dwight. Masscult and Midcult // Popular Culture: Theory and Methodology. A Basic Introduction / Ed. by Harold E. Hinds, Jr.; Marilyn F. Motz and Angela M.S. Nelson. Madison : Popular Press /University of Wisconsin Press, 2006. P. 9-14.
13. Popular Culture: Production and Consumption / Ed. by C. Lee Harrington and Denise D. Bielby. Wiley-Blackwell, 2000. 368 pp.

Тема 4. Трансформації в літературі та мистецтві: коміксова культура та зміна кордонів (2 год). Комікси як особливий вид мистецтва. Графічний роман: специфіка жанру. Манга як національний варіант коміксової форми.

Список рекомендованої літератури:

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія; пер. з англ. О. Погинайко. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
2. Белов Д. Комікс як продукт інформаційної культури // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 2018. № 49. С. 83- 103.
3. Ольшанський Д. Комікс як засіб формування мовленнєвих механізмів у молодших школярів під час вивчення іноземної мови. Педагогіка і психологія. 2000. № 3 (28). С. 36–44.
4. Підпригора С. Українська графічна проза на шляху до популярності. URL: <https://www.ideo-grafika.com/ukrainian-grafik-novels>.
5. Почепцов Г. Комікси як засіб трансляції соціальних смислів. Супермен і Гаррі Поттер: конструювання нематеріального в масовій культурі. Київ, 2013. 288 с.
6. Підгрушна О. Особливості відтворення графічного роману (на матеріалі українського перекладу англомовної серії коміксів «Вартові») // Science and Education a New Dimension. Philology, 2019. № 7 (63). С. 52-57.
7. Підпригора С. Графічна проза як художній експеримент: український вимір // Вісник Черкаського університету. Серія: Філологічні науки, 2016. №1 (2). С. 55-62.
8. Почепцов Г. Комікси як засіб трансляції соціальних смислів. Mediasapiens. 2012. URL: http://osvita.mediasapiens.ua/ethics/manipulation/komiksi_yak_zasib_translyuvannya_sotsialnikh_smisliv/
9. Вислоух С. Література й візуальний образ. Простір структурної спільності мистецтв. Теорія літератури в Польщі: друга половина ХХ – початок ХХІ ст.: антологія текстів / ред. В. Моренець. Київ: вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. С. 309–321.
10. Інтертекстуальність та інтермедіальність: в просторі української мови, літератури та культури. Оломоуць, 2018.
11. Коваль Н. Франкомовні комікси: Астерікс, Смурфи і Тентен // Зарубіжна література, 2016. № 7. С. 62-69.

12. Колесник О. Поетика графічного роману: синтез мистецтв та транспозиції // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури, 2013. № 31. С. 301-306.
13. Космацька Н. Мова сучасного коміксу як явища масової культури // Мова і культура, 2012. № 15 (Т. 4). С. 15-20.
14. Космацька Н. Нарис з історії виникнення і становлення жанру коміксу // Вісник Львівського університету. Серія: Іноземні мови, 2012. № 19. С. 141-147.
15. Просалова В. Інтермедіальність як явище мистецтва і метод аналізу. Філологічні семінари. Київ, 2013. Вип. 16. С. 46–53.
16. Максименко О. Мальовані історії: в Україні комікс активно розвивається, але рідко потрапляє на очі // Тиждень, 2012. URL: <https://tyzhden.ua/Culture/55301>
17. Мильченко Л., Татарінова Л. Особливості сприйняття візуальної книги. Комікси. Манга. Графічний роман // Вісник Книжкової палати, 2020. № 12. С. 10-15.
18. Brenner R. Understanding manga and anime // Greenwood Publishing Group, 2007. 356 p.
19. Cohn N. Japanese visual language: The structure of manga // Manga: An anthology of global and cultural perspectives, 2010. pp. 187-203.
20. Dudley J. Manga as cross-cultural literature: The effects of translation on cultural perceptions // Diss, 2012. 57 p.

Практичне заняття № 4. Презентація студентських проєктів (2 год).

Тема 5. Література та мистецтво в контексті суспільних змін: пере-відкривання «Іншого» (2 год). Дискримінація (расова, гендерна, релігійна, фізична et cetera) у літературі: проблема «відкриття канону». Проблема «центру» та «маргінесів». Мультикультуралізм та література.

Список рекомендованої літератури:

1. Агеєва В. Жіночий простір: Феміністичний дискурс українського модернізму. Київ: Факт, 2003. 320 с.
2. Бовуар Сімона де. Друга стать: у 2 т. Київ: Основи, 1994-1995.
3. Гундорова Т. Постколоніальний роман генераційної травми та постколоніальне читання на Сході Європи. – Доступно з: <http://uamoderna.com/md/hundorova-postkolonial-novel-generational-trauma>
4. Монахова Н. “Підпорядковане” в українському контексті (Спроба постколоніальної інтерпретації роману Оксани Забужко “Польові дослідження з українського сексу”) // Сучасність. 2003. № 4. С. 124- 142
5. Юрчук, О. Жінка в українському постколоніальному світі: у пошуках національного героя (за романом О.Забужко "Польові дослідження з українського сексу"). Літературознавчі обрії. Праці молодих вчених (18). С. 182-186.
6. Жінка як текст. Емма Андіївська, Соломія Павличко, Оксана Забужко: фрагменти творчості і контексти. Київ, 2002.
7. Зборовська Н. Жіноча сповідь на тлі чоловічого «герметизму». // Слово і Час. 1996. Ч. 8-9; Ч. 2. 2004.
8. Зборовська Н. Український культурний канон: феміністична інтерпретація. // Кур'єр Кривбасу. 2000. Ч. Квітень-травень.
9. Крістева Ю. Stabat Mater // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2001. С. 662-679.
10. Баррі П. Феміністична критика // П. Баррі. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія. Київ: Смолоскип, 2008. 144-162
11. Шовалтер Е. Феміністична критика у пущі // Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2001. С. 680-702.

12. Суковата В.А. Квір-теорія: соціокультурні підґрунтя виникнення й термінологічні дискурси // *Культура України*. 2011. Вип. 33. С. 83-92
13. 120 сторінок Содому. Сучасна світова лесбі/гей/бі література. Квір-антологія» / Упор.: Позднякова А., Барліг О., Шувалова І. Київ: Критика, 2009.
14. Суковата В.А. Квір-теорія: соціокультурні підґрунтя виникнення й термінологічні дискурси // *Культура України*. 2011. Вип. 33. – С. 83-92
15. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія; [пер. з англ. О. Погинайко]. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
16. Висоцька Н. О. Американське літературознавствосьогодні: мультикультурний вимір // *Американська література після середини ХХ століття: матеріали міжнародної конференції*. Київ: Довіра, 2000. С. 273-279.
17. Висоцька Н. О. Дискусійні питання мультикультуралізму в американському соціумі // *Концепція мультикультуралізму: зб. наук. праць*. Київ: Стилос, 2005. С. 16-29.
18. Висоцька Н. Література США та ідеї мультикультуралізму // *Вікно в світ*. 5(8)/99. С.122-132;
19. Мругальський М. Деконструкція – постструктуралізм – деконструктивізм // *Література. Теорія. Методологія*; [пер. з польськ. С. Яковенка / упоряд. і наук. ред. Д. Улицької]. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. С. 333-377.
20. Дерріда Ж. Структура, знак і гра в дискурсі гуманітарних наук // *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.* / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2001. С. 617-640.
21. Дерріда Ж. Структура, знак, гра в дискурсі гуманітарних наук // *Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.:* Слово. Знак. Дискурс / Під ред. М. Зубрицької. – Львів: Літопис, 1996.
22. Ashcroft, B., Griffiths, G., Tiffin, H. *The Empire Writes Back: Theory and Practice in Post-Colonial Literatures* / B. Ashcroft, G. Griffiths, H. Tiffin. 2nd ed. L. & N.Y.: Routledge, 2010. 283 p.
23. Fanon F. *Black Skin, White Masks*. New York: Grove Press, 1967. 232 p.
24. 120 сторінок Содому. Сучасна світова лесбі/гей/бі література. Квір-антологія» / Упор.: Позднякова А., Барліг О., Шувалова І. Київ: Критика, 2009.

Практичне заняття № 5. Презентація студентських проєктів (2 год).

Тема 6. Читання як соціокультурний феномен (2 год). Зміна читацьких практик та модифікація парадигми авторських стратегій у контексті суспільного розвитку. Проблема еволюції «читацької аудиторії» та трансформації «читацьких смаків». Читач-Дорослий та Читач-Дитина: проблема *не*-читання.

Список рекомендованої літератури:

1. Бібліотека і читач на Україні : зб. статей. Харків; Київ: Держвидав України, 1930. 240 с.
2. Вилегжаніна Т. Криза читання як сучасна проблема світового рівня // *Бібліотечна планета*. 2011. № 4. С.4-6
3. Громова О. Роль шкільних бібліотек в розвитку грамотності і читання дітей. – Режим доступу: <http://library.ntu-kpi.kiev.ua/html/arhiv/arh177/tom2/section2/Doc109.HTML> - 11k
4. Гулевич Є. Культурні практики читання. – Режим доступу : <http://www.anthropos.lnu.edu.ua/jspui/handle/123456789/779>.
5. Дзюба Н. Дитяче читання очима бібліотекаря // *Світ дитячих бібліотек*. 2003. – Режим доступу http://www.chl.kiev.ua/UKR/magazin/Svit_n5/dzyba.htm - 20.63 Кб
6. Жулинський М. Письменник – книга – читач. Або наслідки ідеологізації духовної тріади // *Літературна Україна*, 1990. 4 травня.

7. Завгородня Л. Типологія читача як комунікативно-теоретична проблема // Стиль і текст / Інститут журналістики Київського національного ун-ту ім. Т. Шевченка. Київ, 2006. Вип. 7. С. 115-120
8. Зубрицька М. Homo legens: читання як соціокультурний феномен. Львів: Літопис, 2004. 352 с.
9. Іванушкин В. Проблема читачівства та її вивчення. Київ: [б. в.], 1926. 32 с.
10. Кравченко С. Читання як соціокультурний феномен в епоху глобалізації: спроба осмислення та програмно-цільові підходи. – Режим доступу до журн.: http://yunistlib.rv.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=360&Itemid=140
11. Новальська Т. Український читач у бібліотекознавчих дослідженнях (кінець XIX –
12. Огар Е. Дитяча книга в українському соціумі :(досвід перехідної доби): монографія; [редактор Ольга Катола]. Львів : Світ, 2012. 320 с.
13. Панько О. Концепт читача в українському літературознавстві: трактування вітчизняних науковців / Оксана Панько // Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. – Дрогобич : Посвіт, 2015. Вип. 11. С. 185-193.
14. Сеньківський В. Читання як проблема вільного часу: за результатами соціолого-статистичних досліджень: моногр. / Сеньківський В. М., Олянишен Т. В., Штангрет А. М., Мельников О. В.; Українська академія друкарства. Львів: Укр. акад. друкарства, 2008. 158 с.
15. Сивокінь Г. Художня література і читач: з досвіду конкретно-соціологічних спостережень. – Київ: Наукова думка, 1971. 148 с.
16. Сивокінь Г. У вимірах сприймання. Теоретичні проблеми художньої літератури, її історії та функцій. Київ: Фенікс, 2006. 304 с.
17. Черноус В. Діти, книга, читання: погляд на проблему. – Режим доступу: http://www.chl.kiev.ua/UKR/magazin/Svit_n17/10.htm
18. Чижевський Д. До психології читача та читання // Бібл. вісник. 1996. № 3. С. 35–37.
19. Читання в Україні. Результати дослідження читацьких звичок та ставлення до читання, проведеного у 2013–2014 роках [Електронний ресурс] // Book Platform ; Pro.mova; ГО «Форум видавців»; комент. Е. Огар. 2014. 32 с. – Режим доступу: www.bookplatform.org/images/activities/275/brochurereadingfinalprint.pdf.
20. Яковенко В. М. Література і проблема читача в працях О.І.Білецького 20-х років / Яковенко В. М. // Українське літературознавство. Львів, 1968. Вип.4. –С. 16-33.

Практичне заняття № 6. Презентація студентських проєктів (2 год).

Тема 7. Література Майдану: початок історії про Свободу та Гідність (2 год).
Літературний дискурс Євромайдану: знакові тексти та автори. Антологізувати пам'ять: літературні антології Революції Гідності. Стильові особливості майданної лірики. Майдан крізь призму альтернативного мистецтва.

Список рекомендованої літератури:

1. Улюра Г. Майдан і література: теперішнє тривале недоконане. URL: https://lb.ua/culture/2018/11/21/412956_maydan_i_literatura_teperishnie.html (21.11.2018)
2. Коцарев О. Сім книг про Майдан і Війну. Ще не осмислення, але ретельна фіксація реальності: огляд. URL: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/62544/Sim_knyg_pro_Majdan_i_Vijnu_Shhe
3. Тарасова Д. ТОП-15 українських книжок про Євромайдан. URL:
4. https://espresso.tv/article/2014/09/19/top_15_ukrayinskykh_knyzhok_pro_revolyuciyu_hidnosti (19.09.2014).
5. Поліщук Я. Сім поглядів на війну. Київ: Дух і літера. 2025.

6. Герасименко Н. Особливий погляд (огляд романів українських письменниць про події Революції Гідності та війну на Сході України) // Слово і Час, 2018. № 7. С. 24-35
7. Небесна Сотня: антологія майданівських віршів / упорядкув., передмова Л. Воронюк. Чернівці: Видавничий дім „Букрек“, 2014. 400 с.
8. Небесна сотня / К. Богданович, Х. Бондарева, Ю. Бухтоярова та ін.; упоряд.: О. Трибушина, І. Соломко; передмови Патріарха Філарета, о. Г. Коваленка, о. Святослава. Харків: Фоліо, 2014. 206 с.
9. Павличко Д. Вірші з Майдану / Дмитро Павличко. К.: Основи, 2014. 176 с.
10. Поліщук Я. Реактивність літератури. К.: Академвидав, 2016. 192 с.
11. Процюк С. Під крилами великої Матері. Ментальний Майдан. Брустурів: Дискурсус, 2015. 240 с.
12. Історія Майдану в коміксах: легко про серйозне. URL: <https://www.dw.com/uk/%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F-%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D1%83-%D0%B2-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D1%81%D0%B0%D1%85-%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D0%BA%D0%BE-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D1%81%D0%B5%D1%80%D0%B9%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B5-18022020/video-52420027> (18.02.2020)
13. Горішна Г. Стильові особливості поезії Революції Гідності // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія», 2017. Вип. 76. С. 182-186.
14. Білик Г. Ораторія "Небесна сотня" Богдана Бойчука як монументальний зразок української майданної поезії / Г. М. Білик // Молодий вчений. 2016. № 6. С. 350-353. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2016_6_89
15. <https://tobm.org.ua/majdan-u-hudozhnij-literaturi/>
16. Воронюк Л. Майдан: український духовний прорив // Небесна Сотня: антологія майданівських віршів. Чернівці: Видавничий дім „Букрек“, 2014. С. 5 – 7.
17. Літопис самовидця: Дев'ять місяців українського спротиву / Автор проекту Оксана Забужко, упорядник Тетяна Терен, передмова Світлани Алексієвич. К.: КОМОРА, 2014. 312 с.
18. Майдан. (Р)еволюція духу: Мистецько-культурологічний проект / автор і куратор проекту: Антін Мухарський. К.: НАШ ФОРМАТ, 2014. 312 с.
19. Материнська молитва. Українки – героям Майдану: поезії / Автори передмови Т. Череп-Пероганич, Ю. Пероганич. К.: Видавництво „Наш Формат“, 2014. 72 с.
20. Горішна Г. Поезія майдану у дискурсі української революційної поезії ХХ-ХХІ століття. Автореф. дис. канд. філол. наук : 10.01.01; Тернопіль. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Тернопіль, 2018. 20 с. URL: https://tnpu.edu.ua/naukova-robota/documents-download/k58-053-02/aref_Horishna.pdf; http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/11839/1/Dis_Horishna.pdf
21. Білик Г. Особливості зображення Революції Гідності в українській літературі 2013–2015 років. Рідний край. 2015. № 2. С. 118-124.
22. Білик Г. Розбудова громадянського мотиву в збірці «Вірші з Майдану» Дмитра Павличка. Рідний край. 2016. № 1. С. 95-99.
23. Бондаренко С. Майдани і магнати, або Магія магми. Українська літературна газета. 12 вересня 2014. №18 (128). URL: <http://litgazeta.com.ua/poetry/majdanu-i-magnaty-abo-magiya-magmy/> (13.09.2014)
24. Євромайдан. Лірична хроніка [поетична колекція]. Брустурів: Дискурсус, 2014. 46 с. 63.
25. Єременко О. Бунтівна муза поезії Євромайдану. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Філологічні науки. 2016. № 1. С. 100-103.

Практичне заняття №7. Презентація студентських проєктів (2 год.).

Тема 8. Мистецтво, яке змінила війна: сучасна українська мілітарна література (2 год).

Травматичний досвід війни та українська література ХХІ ст. «Війна на Донбасі» та її літературна презентація: знакові тексти та імена. Українська воєнна проза: проблематика та особливості оповіді. Вірші (з) війни: основні мотиви. Точка неповернення: українська сучасна література після 24 лютого 2022 р.

Список рекомендованої літератури:

1. Аснер П. Двадцяте століття, війна та мир. Київ: Дух і Літера, 1999. С.14-16.
2. «Поезія без укриття». Про біль і незламність. URL: <https://litgazeta.com.ua/poetry/poeziia-bez-ukryttia-pro-bil-i-nezlamnist/> (10.04.2022)
3. Бондар-Терещенко І. За спиною — 5 книг про АТО і довкола. URL: https://espresso.tv/article/2019/04/18/za_spynouy_5_knyg_pro_ato_i_dovkola
4. Воздвиженський К. «Інтернат»: війна тхне мокрою псятиною. Новий роман нарешті дорослого Жадана. URL: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/79859/Internat_vijna_tkhne_mokroju_psatynoj_u_Novyj_roman
5. 10 книжок про російсько-українську війну. URL: <https://osvita.ua/news/lifelonglearn/77580/>
6. Василенко В. Модифікація травми в українській еміграційній прозі другої половини ХХ століття // Дис. канд. філол. наук: 10.01.01. Київ, 2016. 204 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Vasylenko_Vadym/Modyfikatsiia_travmy_v_ukrainskii_emihrat_siinii_prozi_druhoi_polovyny_KhKh_stolittia.pdf. (03.10.2018)
7. Вдовиченко Г. Маріупольський процес. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. 288 с.
8. Возняк Т. Велика Війна в Європі і перспективи тоталітаризму. URL: http://www.ji.lviv.ua/n75_texts/Velyka_vijna_v_Yevropi.htm (11.09.2018).
9. Волонтери. Мобілізація добра. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. URL: <https://www.e-reading.club/book.php?book=1037976> (3.09.2018).
10. Гридін С. Сапери. Київ: Академія, 2017. 192 с.
11. Гриневич В. Український вимір війни та пам'яті про неї // Сучасні дискусії про Другу світову війну // Збірник наукових статей та виступів українських і зарубіжних істориків. Львів: ЗУКЦ, 2012. С. 50-64.
12. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ: Грані-Т, 2013. 548 с.
13. Гундорова Т. Післячорнобильська бібліотека. Український літературний постмодерн. Київ: Критика, 2013. 344 с.
14. Коцарев О. Література війни. Дев'ять книг про фронт 2016 року: огляд. URL: http://texty.org.ua/pg/article/textynewseditor/read/73500/Literatura_vijny_Devjat_knyg_pro_front_2016
15. Чи є в Україні свій Хемінгуей? Нові книжки про війну. URL: <https://hromadskeradio.org/programs/hromadska-hvylyu/chy-ye-v-ukrayini-sviy-heminguey-novi-knyzhky-proviynu>
16. Шиян Г. За спиною. Харків: Видавництво Фабула, 2019. 350 с.
17. Шкляр В. Чорне Сонце: збірка. Харків: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2015. 304 с/
18. Поліщук Я. Сім поглядів на війну. Київ: Дух і літера. 2025.
19. Петрашук М. 10 книг про свою війну. URL: <http://archive.chytomo.com/issued/10-knig-pro-svoyu-vijnu>
20. Гурдуз К. Жанрові маркери антивоєнного роману // Молодий вчений. 2015. № 4. С.132-135. URL:<http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2015/4/29.pdf>. (23.09.2018)

21. Донбас – арена війни / Упорядкував О. Тараненко. Вінниця :Д67 Т.П. Барановська, 2015. 150 с.
22. Жадан про «Інтернат»: приводячи війну у дім, ти ризикуєш втратити багато // Інтерв'ю з С. Жаданом / записала Діана Куришко. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-42185504> (15.10. 2018)
23. Жадан С. Інтернат: роман. Чернівці: Меридіан Черновіц, 2017. 336 с.
24. Жолдак Б. УКРИ: кіноповість. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2015. 224 с.
25. Захаров С. Діра: графічний роман / текст С. Мазуркевича. Київ: Люта справа, 2016. 112 с.
26. Іванюк О. АМОП[Т]Е. Чернівці: Книги-XXI, 2017. 432 с.
27. Кокотюха А. Війна в лідерах продажу. URL: http://espresso.tv/article/2015/09/15/viyna_v_liderakh_prodazhu. (03.11.2018).
28. Коцарев О. Маріупольський бранець. URL: http://vsiknygy.net.ua/shcho_pochytaty/42539/. (17.11.2018).
29. Коцарев О. Сім книг про Майдан і Війну. Ще не осмислення, але ретельна фіксація реальності: огляд. URL: <http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/62544/>. (12.10.2018).
30. Лойко С. Аеропорт. Нова доповнена версія. Київ: Брайт Стар Паблішинг, 2017. 376 с.
31. Лойко С. Рейс: роман-трилер. Київ: Брайт Стар Паблішинг, 2017. 424 с.
32. Макєєв В. 100 днів полону, або позивний «911». Черкаси: Видав. Олександр Третьяков, 2015. 192 с.
33. Матіос М. Приватний щоденник (Майдан. Війна). Львів: Піраміда, 2015. 356 с.
34. Підпригора С. Графічний роман як інтермедіальна проєкція (на матеріалі роману «Діра» С. Захарова). URL: <http://litzbirnyk.com.ua/wp-content/uploads/2017/11/33.20.17.pdf>. (18.11.2018).
35. Поліщук Я. Гібридна топографія. Місця й не-місця в сучасній українській літературі. Чернівці: Видавництво 21, 2018. 272 с.
36. Поліщук Я. Реактивність літератури. Київ: Академвидав, 2016. 192 с.
37. Пухонська О. Літературний вимір пам'яті. Київ: Академвидав, 2018. 304 с.
38. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі. Брустурів: Дискурсус, 2022.
39. Романцова Б. Графічний роман «Перехрестя»: історія про хор, який вижив. URL: <http://litakcent.com/2018/01/09/grafichniy-roman-perehrestya-istoriya-pro-hor-yakiy-vizhiv/>. (24.11.2018).
40. Стяжкіна О. Мовою Бога. Київ: Дух і літера, 2016. 128 с.
41. Талан С. Оголений нерв. Харків: Клуб Сімейного Дозвілля, 2015. 540 с.
42. Талан С. Повернутися дощем. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2016. 448 с.
43. Філоненко С. «Маріупольський процес» Галини Вдовиченко в контексті сучасної літератури про АТО // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. 2015. Вип. 8. С. 146
44. Я – це інший ти. Підлітки та війна. Київ: Дух і літера, 2017. 92 с.
45. Tabaszewska J. Trauma – kategoria estetyczna? // Trauma, pamięć, wyobraźnia. Kraków, 2011. S. 13-26.
46. Смерека Є. 13 книжок про війну в Україні, написаних військовими. Яку правду вже треба знати українцям URL: <https://mind.ua/publications/20248521-13-knizhok-pro-vijnu-v-ukrayini-napisanih-vijskovimi>
47. Шелюх О. Легка Я. ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ПРО ГІБРИДНУ ВІЙНУ НА СХОДІ УКРАЇНИ // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Том 32 (71) № 2 Ч. 2 2021. С. 138-143.
48. Васильєв Є. ЖАНРОВІ ПОШУКИ У П'ЄСАХ УКРАЇНСЬКИХ ДРАМАТУРГІВ ПРО ГІБРИДНУ ВІЙНУ // Літературний процес: методологія, імена, тенденції, 2020. № 15. С. 19-25.

49. Сливинський О. Словник війни: від сміття до складу URL: <https://chytomo.com/slovnuk-vijny-vid-smittia-do-skladu/> (24.04.2022)
50. Словник війни від українського поета Остапа Сливинського // Marie Claire Ukraine. 20 березня 2022 року. URL: <https://marieclaire.ua/uk/lifestyle/slovnuk-vijni-vid-ukrayinskogo-poeta-ostapa-slivinskogo> (18.09.2022)
51. Словник війни: історії українського спротиву // PEN Ukraine. 22 квітня 2022 року. URL: <https://pen.org.ua/slovnuk-vijny-korotki-istoriyi-ukrayinskogo-sprotyv> (18.09.2022)
52. Богдан О. Оста Сливинський О. “З війни слова не виходять невинними” // Тиктор медіа. 31 травня 2022 року. URL: <https://tyktor.media/portret/ostap-slyvynskiy-slovnuk-viiny/?fbclid=IwAR0-M1rL7goosLzm5IDwIv-yZriHODf4CmiRITkTH5cADqRNRlvU4HupQ9A> (18.09.2022)
53. Гуцалюк Д. “Поезія також може бути засобом протидії пропаганді”: поет Остап Сливинський про “Словник війни”, волонтерство й іноземців // Liroom. Липень 2022. URL: <https://liroom.com.ua/books/interview-slyvynskyy-poetry-against-war/> (18.09.2022)
54. Сливинський О. Словник війни // Toledo. [б. д.] URL: https://www.toledo-programm.de/cities_of_translators/4157/n-a (18.09.2022)
55. Сливинський О. Словник війни: від сміття до складу // Читомо. 24 квітня 2022 року. URL: <https://chytomo.com/slovnuk-vijny-vid-smittia-do-skladu/> (18.09.2022)
56. Перед лицем війни ; W obliczu wojny. Biblioteka Poezji Ukrainy. Львів: Джемза, 2022; Sejny: Pogranicze, 2022.
57. Пастух Т. Поезія в час війни. URL: <https://zbruc.eu/node/112014;> <https://zbruc.eu/node/112646;> <https://zbruc.eu/node/113426> (27.05.2022; 27.07.2022;10.10.2022).

Практичне заняття № 8. Роман Тамари Горіха Зерня «Доця» в контексті сучасної мілітарної прози. Сучасний український мілітарний роман: специфіка жанрово форми. Особливості репрезентації генераційної травми в романі. Покоління «Доць»: хто воно?

Список рекомендованої літератури:

1. Горіха Зерня, Тамара. Доця. Київ: Білка, 2022.
2. Герасименко Н. Тамара Горіха Зерня. Доця: жінка на війні. URL: <https://litukraina.com.ua/2020/05/06/tamara-goriha-zernja-docja-zhinka-na-vijni/> (6.05.2020).
3. Гребенюк, Тетяна. „Роман „Доця” Тамари Горіха Зерня: стратегії творення ефекту співпричетності” // Studia Ukrainica Posnaniensia. 2020, Вип. 8(2), С. 203-213.
4. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: есеї: Київ: Грані-Т, 2012.
5. Карут К. Почути травму. Розмови з провідними спеціалістами з теорії та лікування катастрофічних наслідків. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2017.
6. Коцарев О. „Доця“: пригодницький роман про війну, який „проситься“ в серіал. URL: <https://texty.org.ua/articles/99927/Doca-rygodnyckyj-roman-pro-vijnu-jakuj-pro-syts-a-99927/> [доступ 17.02.2020].
7. Поліщук Я. Гібридна топографія. Місця й не-місця в сучасній українській літературі. Чернівці: Книги-XXI, 2018.
8. Пухонська О. Від історії до Донбасу: ідентичнісний простір війни в романі Тамари Горіха Зерня „Доця“ // Закарпатські філологічні студії. 2021, Вип. 15. С. 207-212.
9. Пухонська О. Літературний вимір пам'яті. Київ: Академвидав, 2018.
10. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі. Брустурів: Дискурс, 2022.
11. Долгушина І. Дім, у якому ти плакала, уже ніколи не буде зовсім чужим. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-50287695> (04.11.2019).

12. Забужко О. У війни — жіноче обличчя. URL: <https://spektrnews.in.ua/news/u-v-yni---zh-noche-oblichcha---oksana-zabuzhko/82764> (17.07.2019).

13. Fedoriv U. Generacija “Ćera”: problem traumatičnog iskustva rata (na primeru romana Ćera Tamare Goriha Zernja) (The “Dotsia” Generation: The Problem of Traumatic War Experience and the Novel “Dotsia” by Tamara Gorikha Zernya) // Novi Izraz, 2022. № 87-88. S. 47-60.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	Денна форма						Заочна форма						
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Соціологічний підхід до літератури: основні етапи та специфіка розвитку													
T1. Література як соціальний інститут: основні напрями дослідження		2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
T2. Літературний канон та суспільні фактори впливу на літературу		2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
Разом – зм. модуль 1		4	4	-	-	12	-	-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. Література та мистецтво в контексті суспільних змін: основні напрями дослідження													
T3. Проблема масової та елітарної літератури в контексті суспільних змін		2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-	-
T4. Трансформації в літературі та мистецтві: коміксова культура та зміна кордонів		2	2			6							
T5. Література та мистецтво в контексті суспільних змін: <i>пере-</i> відкривання «Іншого»		2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
T6. Читання як соціокультурний феномен		2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Література Майдану: початок історії про Свободу		2	2			8							

та Гідність												
T8. Мистецтво, яке змінила війна: сучасна українська мілітарна		2	2			10						
Разом – зм. модуль 2		12	12			46	-	-	-	-	-	-
Усього годин		16	16	-	-	58	-	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Література як соціальний інститут: основні напрями дослідження	2
2	Проблема деформації канону в контексті суспільних змін: основні напрями дослідження	2
3	Проблема масової та елітарної літератури в контексті суспільних змін	2
4	Трансформації в літературі та мистецтві: коміксова культура та зміна кордонів	2
5	Література та мистецтво в контексті суспільних змін: перевідкривання «Іншого»	2
6	Читання як соціокультурний феномен	2
7	Література Майдану: початок історії про Свободу та Гідність	2
8	Мистецтво, яке змінила війна: сучасна українська мілітарна	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Література як соціальний інститут: основні напрями дослідження	6
2	Проблема деформації канону в контексті суспільних змін: основні напрями дослідження	6
3	Проблема масової та елітарної літератури в контексті суспільних змін	6
4	Трансформації в літературі та мистецтві: коміксова культура та зміна кордонів	6
5	Література та мистецтво в контексті суспільних змін: перевідкривання «Іншого»	8
6	Читання як соціокультурний феномен	8
7	Література Майдану: початок історії про Свободу та Гідність	8
8	Мистецтво, яке змінила війна: сучасна українська мілітарна	10
	Разом	58

7. Методи навчання

Лекція, презентація, метод ілюстрації, бесіда, дискусія, відеометод.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється у формі оцінювання виступів на практичних (семінарських) заняттях, участі в дискусіях та презентації проєкту з обраної теми. Передбачене також виконання письмового тестового завдання. Курс закінчується іспитом.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання роботи студента здійснюється за такою схемою:

1. Максимальна оцінка, яку може отримати студент, – 100 балів.
2. Робота студента протягом семестру оцінюється за такими показниками:
 - активність на практичних заняттях – 20 балів.
 - презентація проєкту на обрану тему – 10 балів.
 - контрольний зріз – 15 балів.
 - написання есею – 5 балів.
 - усна відповідь на іспиті – 50 балів.
3. Переведення в оцінку за 4-бальною шкалою здійснюється за такою схемою:

Поточне тестування, практичні заняття та самостійна робота								Іспит	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	5	10	5	10	5		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	
81-89	добре	
71-80		
61-70		
51-60	задовільно	
*	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

* кількість балів для оцінок «незадовільно» визначається Вченими радами факультетів або кафедрами, які забезпечують викладання відповідних дисциплін.

10. Методичне забезпечення

1. Федорів У. Методичні вказівки до курсу «Література та мистецтво в контексті суспільних змін» для студентів магістратури філологічного факультету спеціальності 035 Філологія / Уляна Федорів. Львів: Паіс, 2017. 45 с.
2. Робоча навчальна програми.
3. Плани практичних занять та методичні вказівки до їх виконання.
4. Матеріали до семінарських (практичних) занять та самостійної роботи студентів.

11. Індивідуальні завдання

ТЕМАТИЧНІ БЛОКИ СТУДЕНТСЬКИХ ПРОЕКТІВ

1. Література (з) війни: український досвід.
2. Расова «інакшість» у літературі.
3. Масове як елітарне: зміна канонів.
4. Дитина-читач у ХХІ ст.: покоління NEXТ.
5. Ера «візуального» у літературі та мистецтві.
6. Література та війна: пошук нової мови.
7. Графічний роман як особлива жанрова форма.
8. Література ХХІ ст. та зміна канонів.
9. Особливості манги.
10. Мілітарний досвід сучасної української поезії.
11. Мілітарна література (не) для дітей.
12. Коміксова культура в Україні.
13. Література під «клаптиковою ковдрою» мультикультуралізму.
14. Особливості майданної лірики.
15. Література та мистецтво як індустрія: тиск економічного поля.
16. «Інший» як об'єкт та суб'єкт художньої літератури: квір-теорія у дії.
17. Проблема «маргіналізованих» у літературі: жінка-автор(ка)/жінка-читач(ка)/жінка-герої(ня).
18. Мистецькі та літературні проекти після 24.02.2022 р.

12. Рекомендована література

Базова

1. Ассман А. Простори спогаду. Форми та трансформації культурної ; пер. з нім. К. Дмитренко, Л. Доронічева та О. Юдіна, наук. ред. О. Юдіна. Київ: Ніка-Центр, 2012. 440 с.
2. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох; пер. з англ. Р. Семківа. Київ: Факт, 2007. 720 с.
3. Гундорова Т. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми. –Київ: Грані-Т, 2013. 548 с.
4. Іванушкин В. Проблема читачівства та її вивчення. Київ: [б. в.], 1926. 32 с.
5. Поліщук Я. Реактивність літератури. Київ: Академвидав, 2016. 192 с.
6. Постколоніалізм. Генерації. Культура; за ред. Т. Гундорової, А. Матусяк. Київ: Лаурис, 2016. 336 с.
7. Рікер П. Ідеологія та утопія; пер. з англ. В. Верлока. Київ: Дух і літера, 2005. 386 с.
8. Саїд Е. Орієнталізм; пер. з англ. В. Шовкун. Київ: Основи, 2001. 511 с.

9. Семашко О. Соціологія мистецтва: навч. посібник. Львів: Магнолія плюс, 2006. 224 с.
10. Соціологія культури : навч. посібник / О. М. Семашко, В. М. Піча, О. І. Погорілий та ін. / [за ред. О. М. Семашка, В. М. Пічі]. Київ: Каравелла, Львів: Новий Світ-2000, 2002. 334 с.
11. Сторі Дж. Теорія культури та масова культура. Вступний курс; [пер. з англ. С. Савченка]. Харків: Акта, 2005. 359 с.
12. Агеєва В. Проти культурної амнезії. Есеї про національну пам'ять та ідентичність. Віхола. 2025.
13. Мокрик Р. Культурна колонізація. Страх, приниження та опір України в радянській імперії. Київ: Локальна історія. 2025.
14. Філоненко С. Масова література в Україні: дискурс/гендер/жанр . Донецьк: ЛАНДОН–XXI, 2011. 432 с.
15. Пухонська О. Літературний вимір пам'яті. Київ: Академвидав, 2018.
16. Пухонська О. Поза межами бою. Дискурс війни в сучасній літературі. Брустурів: Дискурсус, 2022.
17. Юрій М. Соціологія культури: навч. Посібник. Київ: Кондор, 2006. 302 с.
18. Alexander J. Cultural Trauma and Collective Identity / Alexander J. The Meaning of Social Life. A Cultural Sociology. Oxford: Oxford University Press, 2003.
19. Ashcroft B. The Empire Writes Back: Theory and Practice in Post-Colonial Literatures L. & N.Y : Routledge, 2010. 283 p.
20. Eaglton T. Criticism and Ideology: A Study in Marxist Literary Theory / Terry Eaglton. London : Humanities Press, 1976. 191 p.
21. Fanon F. Black Skin, White Masks / Frantz Fanon. New York : Grove Press, 1967. 232 p.

Допоміжна

1. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія; пер. з англ. О. Погинайко ; 3Гундорова Т. Кітч і література. Травестії. / Тамара Гундорова. – К. : Факт, 2008. – 284 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство та культурологія; пер. з англ. О. Погинайко; наук. ред. Р. Семків. Київ: Смолоскип, 2008. 360 с.
3. Гундорова Т. Кітч і література. Травестії. Київ: Факт, 2008. 284 с.
4. Гундорова Т. Постколоніальний роман генераційної травми та постколоніальне читання на Сході Європи. – Доступно з: <http://uamoderna.com/md/hundorova-postkolonial-novel-generational-trauma>
5. Євромайдан. Лірична хроніка [поетична колекція]. Брустурів: Дискурсус, 2014. 46 с. 63.
6. Поліщук Я. Сім поглядів на війну. Київ: Дух і літера. 2025.
7. Сивокінь Г. Художня література і читач: з досвіду конкретно-соціологічних спостережень. – Київ: Наукова думка, 1971. 148 с.
8. Сивокінь Г. У вимірах сприймання. Теоритичні проблеми художньої літератури, її історії та функцій. Київ: Фенікс, 2006. 304 с.
9. Сеньківський В. Читання як проблема вільного часу: за результатами соціолого-статистичних досліджень: моногр. / Сеньківський В. М., Олянишен Т. В., Штангрет А. М., Мельников О. В.; Українська академія друкарства. Львів: Укр. акад. друкарства, 2008. 158 с.
10. Герасименко Н. Особливий погляд (огляд романів українських письменниць про події Революції Гідності та війну на Сході України) // Слово і Час, 2018. № 7. С. 24-35
11. Белов Д. Комікс як продукт інформаційної культури // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, 2018. № 49. С. 83- 103.

12. Ольшанський Д. Комікс як засіб формування мовленнєвих механізмів у молодших школярів під час вивчення іноземної мови. Педагогіка і психологія. 2000. № 3 (28). С. 36–44.
13. Колесник О. Поетика графічного роману: синтез мистецтв та транспозиції // Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури, 2013. № 31. С. 301-306.
14. Aarseth E.J. Cybertext: Perspectives on Ergodic Literature. Baltimore and London: The Johns Hopkins University Press, 1997. 203 p.

Інформаційні ресурси

1. Гулевич Є. Культурні практики читання. – Режим доступу : <http://www.anthropos.lnu.edu.ua /jspui/handle/123456789/779>.
2. <http://bourdieu.name/taxonomy/term/2>